

het lijkt gebeldhouwd van zwart marmar, je kunt er – tenzij met een witte suif – niet in schrijven of strepen of aantekeningen in de kantlijn de tekst. Zij presenterden zichzelf en niet een filosofische opvatting over de wereld en het leven. Zij maakten zich los van de bepalingen van ruimte en tijd. Zij konden ontsnappen in een droom en deden dat ook. Zij schreven zichzelf en dat betekende dat ze een eigen discours ontwikkelden, dat zo uniek was als de ziele en hun lichamen. Paralleel aan de ontwikkeling van Hove onontkoombaar waren. De mooiste bijdrage komt van de Nederlandse critica *hors concours* Hana Bobkova, die haar wekelijkse bijdragen publiceert in *Het Financieel Dagblad*, een krant die onder kunstenaars zelden gelezen wordt, omdat zij nu eenmaal niet geacht worden aandelen te bezitten of in iets anders te beleggen dan in hun creativiteit. Haar bijdrage is getiteld 'Er was de vraag naar wat het is om mens te zijn; Voor minder doet ze het niet. Onder het kopje 'Wat zagen wij?' schrijft

Bobkova: 'De acteurs en hun regisseur be- in een omgeving die steeds meer een eigen idioom volgde, vertoonde het lichaam steeds minder of helemaal geen historische, sociale of ideologische verwijzingen. Het actueellichaam presenterende niet langer het personage en transformeerde zich evenmin in een psychologisch consistent en verklaarbaar karakter. Het lichaam werd als het ware teruggeworpen op zichzelf. Ook het uiterlijke omhulsel – het kostuum – markeerde steeds minder de eigenschappen van de personages. Als er al sprake van specifieke ring was, dan gebeurde dit alleen door middel van een simpele aanduiding. De kleding was neutraal en beperkte zich tot contrasten van zwart en wit en van donker en licht. Vooral in hun gebaren creëerden de lichamen onuitgesproken betekenissen, ook al waren deze te- gengesteld aan de taal.'